

Hallituksen esitys Eduskunnalle Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998 Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä tehdyn sopimuksen Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiöstä.

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö on perustettu 3 päivänä maaliskuuta 1990 yhteispohjoismaisella valtiosopimuksella (SopS 914/1990). Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön tehtävänä on edistää Pohjoismaiden ympäristöetujen mukaisia, Itä-Eurooppaan suuntautuvia investointeja rahoittamalla yrityksiä näissä maissa.

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön toiminta on kansainvälistä ja sen toiminta tapahtuu kokonaisuudessaan Pohjoismaiden ulkopuolella. Se toimii useimmissa rahoituskohteissaan yhteistyössä muiden kansainvälisten rahoituslaitosten ja yksittäisten maiden kanssa. Toiminnan kansainvälisyys ja sen kasvu ovat johtaneet tarpeeseen selvittää ja lujittaa Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön asemaa multilateraalisenä rahoituslaitoksena ja siten parantaa sen toimintamahdollisuuksia. Tämän vuoksi on perustamissopimuksen artikloja tarkistettu sekä uusia artik-

loja liitetty sopimukseen. Tavoitteena on antaa yhtiölle sama kansainvälisen oikeushenkilön asema ja täysi oikeustoimikelpoisuus kuin mitä muilla vastaavaa toimintaa harjoittavilla oikeushenkilöillä on.

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskeva uusi sopimus noudattaa tarkoin uutta Pohjoismaiden investointipankkia koskevaa sopimusta, jonka Pohjoismaat ovat allekirjoittaneet 23 päivänä lokakuuta 1998. Viimeksimainittua sopimusta koskeva hallituksen esitys (HE 239/1998) on parhaillaan käsiteltävänä eduskunnassa.

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskeva sopimus on ratifioitava. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, jolloin kaikki sopimusvaltiot ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa Suomen ulkoasiainministeriöön, kuitenkin siten, että yhtiön verotusta koskevan 9 artiklan määräyksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1998 lukien. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön oikeudellisen aseman vahvistamista on valmisteltu pidemmän aikaa kansallisella ja yhteispohjoismaisella tasolla. Valmisteluissa on seurattu Pohjoismaiden investointipankin perustamissopimuksen muuttamista, joka käynnistyi sen jälkeen, kun Pohjoismaiden

investointipankki pyysi Pohjoismaiden ministerineuvoston talous- ja valtiovarainministeriä vahvistamaan pankin oikeudellista asemaa. Asiaa selvitettiin yhteispohjoismaisessa työryhmässä, jonka raportti valmistui toukokuussa 1997. Pohjoismaiden valtiovarainministerit päättivät kokouksessaan 10 marraskuuta 1997 pankin oikeudellisen aseman vahvistamisesta selvittämällä pankin

ja sen isäntämaan välistä suhdetta. Valtiovarainministerit päättivät myös, että ehdotus pankin perustamissopimuksen muuttamiseksi annetaan tiedoksi Pohjoismaiden yhteistyökomitealle ja Pohjoismaiden ministerineuvoston ympäristöasioiden virkamieskomitealle, jotta vastaavat Pohjoismaiden ympäristöinvestointiyhtiötä koskevat muutokset voitaisiin tehdä rinnakkain Pohjoismaiden investointipankin perustamissopimuksen muuttamisen kanssa.

Pohjoismaiden valtiovarainministerit hyväksyivät kokouksessaan 23 päivänä kesäkuuta 1998 esityksen Pohjoismaiden investointipankkia koskevasta uudesta sopimuksesta. Pohjoismaiden ympäristöministerit hyväksyivät 1 päivänä syyskuuta 1998 Pohjoismaiden investointipankin sopimusta tarkoin noudattavan ministerineuvostoehdotuksen uudeksi Pohjoismaiden ympäristöinvestointiyhtiötä koskevaksi sopimukseksi. Pohjoismaiden neuvosto on käsitellyt ehdotukset ja puoltanut niitä. Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskeva sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998.

2. Sopimuksen merkitys

Uuden sopimuksen tarkoituksena on selvittää ja vahvistaa Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön oikeudellista asemaa kansainvälisenä rahoituslaitoksena. Tarkoituksena on antaa yhtiölle nykyistä paremmat perusedellytykset toimia kansainvälisenä rahoituslaitoksena Pohjoismaiden ulkopuolella ja sama multilateraalinen asema kuin mitä vastaavaa toimintaa harjoittavilla kansainvälisillä rahoituslaitoksilla on joiden kanssa yhtiö toimii yhteistyössä. Myös Pohjoismaiden Investointipankille on tarkoitus saada vastaava status.

Uudessa sopimuksessa säädetään yhtiön oikeudellisesta asemasta sekä suhteesta lainansaajiin, Pohjoismaiden viranomaisiin ja kansalliseen lainsäädäntöön.

Suomen hallituksen ja yhtiön välillä on tarkoitus tehdä niin sanottu isäntämaasopimus, joka tarkemmin säätelee, mitä menettelyä noudatetaan uuden sopimuksen eräiden määräysten käytännön toteuttamiseksi. Isäntämaasopimus on tarkoitus saattaa voimaan asetuksella, koska se ei sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia tai muutoin eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määtyksiä. Isäntämaasopimus on tämän esityksen liitteenä.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö on jo perustamissopimuksen mukaan jäsenvaltioissa vapautettu kaikista veroista. Yhtiön oikeudellista asemaa vahvistettaessa on katsottu tarpeelliseksi tarkentaa yhtiötä koskevia verotusperiaatteita. Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön perustamissopimuksen uusimisella ei ole suoranaisia taloudellisia vaikutuksia. Sopimus ja siihen liittyvä isäntämaasopimus noudattavat tarkoin Pohjoismaiden investointipankkia koskevia vastaavia sopimuksia. Lähtökohtana on, että isäntämaan ei tule saada pankin sijainnista johdun erityistä taloudellista etua. Suomen katsotaan hyötyvän Pohjoismaiden investointipankin, Pohjoismaiden ympäristöinvestointiyhtiön ja Pohjoismaiden kehitysrahaston sijainnista Helsingissä näiden henkilökunnan palkoista pidätettävien verojen määrän verran. Eduskunta on jo vuoden 1998 ensimmäisen lisätalousarvion yhteydessä hyväksynyt vuoden 1998 isäntämaakorvausta varten määrärahan, josta on vähennetty Suomen valtion saamisina yhtiön työntekijöiden maksamattomat eläkemaksut vuosilta 1993-1997. Valtion vuoden 1999 talousarvioesitykseen on sisällytetty vastaava määräraha isäntämaakorvauksen suorittamista varten. Koska edellämainittujen laitosten työntekijät ovat muodollisesti Pohjoismaiden investointipankin palkkaamia, sisältyy isäntämaakorvaus kaikkien osalta Pohjoismaiden investointipankkia koskevaan hallituksen esitykseen (HE 239/1998). Vuosittaisen isäntämaakorvauksen on arvioitu olevan kokonaisuudessaan noin 18 850 000 markkaa, josta Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön osuus olisi noin 1 300 000 markkaa.

3.2. Ympäristövaikutukset

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevan sopimuksen uusiminen parantaa yhtiön toimintamahdollisuuksia ja siten esityksellä on myönteisiä ympäristövaikutuksia. Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön rahoittamissa hankkeissa selvitetään etukäteen niiden ympäristövaikutukset, mikä takaa sen, että yhtiön toiminta edistää erityisesti lähi-alueiden ympäristön tilan parantumista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimus Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiöstä

Uuden sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön asemaa multilateraalisen rahoituslaitoksena. Sopimuksen johtolauseen mukaisesti sopimusvaltiot haluavat rinnastaa yhtiön muihin vastaavaa toimintaa Pohjoismaissa ja niiden ulkopuolella harjoittaviin oikeushenkilöihin.

Yhtiön tehtävä ja kansainvälinen status (1 artikla)

Yhtiön tehtävänä on edistää Pohjoismaiden ympäristöetujen mukaisia, Itä-Eurooppaan suuntautuvia investointeja rahoittamalla näissä maissa toimivia yrityksiä. Yhtiön lisäätyn kansainvälisen toiminnan kannalta on perusteltua vahvistaa yhtiön multilateraalista statusta ja oikeudellista asemaa. Yhtiöllä tulee näin ollen olla kansainvälisen oikeushenkilön asema ja täysi oikeustoimikelpoisuus ja erityisesti oikeus tehdä sopimuksia, hankkia ja luovuttaa kiinteää omaisuutta sekä käyttää puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa.

Yhtiön toiminta (2 artikla)

Yhtiön on harjoitettava toimintaansa sääntöjensä mukaisesti, jotka Pohjoismaiden ministerineuvosto vahvistaa. Pohjoismaiden ministerineuvosto voi päätöksellään muuttaa yhtiön sääntöjä yhtiön hallituksen esityksestä tai sen antaman lausunnon perusteella. Jos sääntöjen muutosehdotuksilla on periaatteellista merkitystä yhtiön tarkoituksen, toiminnan ja hoidon kannalta, on Pohjoismaiden neuvostolle varattava tilaisuus antaa lausunto.

Yhtiön peruspääoma (3 artikla)

Sopimusvaltiot merkitsevät yhtiön peruspääoman. Pohjoismaiden ministerineuvosto päättää yhtiön peruspääoman korottamisesta yhtiön hallituksen esityksestä. Yhtiön säännöissä määrätään peruspääoman suuruudesta, pääoman korottamismahdollisuuksista sekä sen jakautumisesta sopimusvaltioiden kesken.

Yhtiön päätoimipaikka (4 artikla)

Yhtiön päätoimipaikka sijaitsee Pohjoismaiden investointipankin päätoimipaikassa, joka on Pohjoismaiden investointipankkia koskevan sopimuksen mukaan Helsinki.

Toimivaltaiset tuomioistuimet (5 artikla)

Artikla koskee kanteen nostamista yhtiötä vastaan. Kanne voidaan nostaa ainoastaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa sellaisessa maassa, johon yhtiö on perustanut konttorin, jossa yhtiö on nimennyt asiamiehen haasteiden vastaanottamista varten tai jonka yhtiö on muuten nimenomaisesti hyväksynyt. Kanteen nostaminen edellyttää kuitenkin aina yhtiön suostumusta, jos kanteen nostaa sopimusvaltio tai henkilö, joka edustaa sopimusvaltiota tai jonka vaatimukset ovat peräisin sopimusvaltiosta.

Oikeus- ja hallintoviranomaisten päätösten täytäntöönpano edellyttää päätösten lainvoimaisuutta, jos ne koskevat yhtiön omaisuutta tai yhtiön varoja.

Yhtiön omaisuus, toimitilat, arkisto ja viestintä (6-8 artiklat)

Sopimukseen sisältyy määräykset yhtiön omaisuuden, varojen, toimitilojen ja arkistojen oikeudellisesta asemasta. Nämä määräykset vastaavat muiden kansainvälisten rahoituslaitosten oikeudellista asemaa. Yhtiön omaisuus ja varat ovat sopimuksen 6 artiklan mukaan vapautettu kotietsinnästä, pakko-otosta, konfiskaatiosta ja pakkolunastuksesta. Yhtiö, sen omaisuus ja varat eivät myöskään voi olla oikeudenkäyntiin liittyvien turvaamistoimien kuten takavarikon kohteena.

Sopimuksen 7 artiklan mukaan yhtiön toimitilat, arkisto sekä yhtiölle kuuluvat tai sen hallussa olevat asiakirjat ovat loukkaamattomia. Menettelysäännökset yleisen järjestyksen tai turvallisuuden ylläpitämiseksi tarvittaviin poikkeuksiin tilojen loukkaamattomuudesta otetaan yhtiön ja isäntämaan väliseen isäntämaasopimukseen.

Sopimuksen 8 artiklan mukaan kunkin sopimusvaltion tulee kohdella yhtiön virallista viestintää samalla tavoin kuin toisen sopimusvaltion virallista viestintää.

Verot ja maksut (9 artikla)

Lähtökohtana yhtiön verotusta koskevista määräyksissä on se, että isäntämaan ei tulisi saada yhtiön sijainnista johtuen mitään erityisiä etuja. Määräykset vastaavat tältä osin muiden kansainvälisten rahoituslaitosten saamia erioikeuksia ja vapauksia. Tämän vuoksi yhtiö, sen tulot, varat ja omaisuus on vapautettu kaikesta verotuksesta siten kuin 9 artiklassa tarkemmin määrätään.

Yhtiö on näin ollen vapautettu kiinteistöjen ja arvopaperien hankkimiseen ja luovuttamiseen kohdistuvasta verotuksesta, kun kyse on yhtiön virallisesta toiminnasta. Lisäksi yhtiön rahoitustoiminta ja yhtiön pääoman korottaminen on vapautettu veroista ja veronluonteisista maksuista.

Kun yhtiö tai rahastot, jotka ovat välittömässä yhteydessä yhtiön toimintaan ja yhtiön välittömän hallinnon alaisia, tekevät hankintoja tai käyttävät palveluja, joiden arvo on merkittävä ja jotka ovat tarpeellisia yhtiön viralliselle toiminnalle, ja kun sellaisten hankintojen tai palvelujen hintaan sisältyy veroja tai tulleja, on verot ja tullit määränneen sopimusvaltion ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin myöntääkseen vapautuksen näistä maksuista tai huolehtiakseen, että ne maksetaan takaisin jos ne on mahdollista vahvistaa. Isäntämaasopimukseen otetaan tarkemmat määräykset siitä menettelystä, jota vero ja tullivapauksiin sovelletaan. Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevan sopimuksen saattaminen voimaan lailla luo oikeudellisen perustan myös vero- ja tullivapauksille.

Kansainvälisen käytännön mukaisesti yhtiö ei ole vapautettu veroista ja maksuista, jotka ovat ainoastaan maksuja yhteiskunnan tarjoamista palveluista.

Erioikeudet ja vapaudet veroista ja maksuista velvoittavat isäntämaan lisäksi myös muita sopimusvaltioita.

Yhtiölle palautettavan isäntämaakorvauksen tulee näkyä omana kirjattuna eränä yhtiön kirjanpidossa.

Vapaus lainkäyttövallasta (10 artikla)

Yhtiön multilateraalisen aseman vahvistamiseksi sopimukseen on sisällytetty määräykset yhtiön hallituksen jäsenten ja henkilökunnan vapauttamisesta lainkäyttövallasta. Sopimuksen 10 artiklan mukaan hallituksen jäsenille, heidän varajäsenilleen, yhtiön hen-

kilökunnalle ja yhtiön nimeämille asiantuntijoille myönnetään heidän kansalaisuudestaan riippumatta vapaus lainkäyttövallasta sellaisen toimien osalta, joita he suorittavat toimiessaan yhtiön puolesta. Yhtiö voi kuitenkin luopua tällaisesta vapaudesta 14 artiklan mukaisesti. Kansainvälisen käytännön mukaisesti vapaus ei koske siviilioikeudellista vastuuta vahingosta, joka johtuu näiden henkilöiden aiheuttamasta liikenneonnettomuudesta.

Maahanmuuttoreajoitukset ja matkustushelpotukset (11 artikla)

Sopimuksen 11 artiklan mukaan kaikki hallituksen jäsenet, heidän varajäsenensä, yhtiön henkilökunta sekä yhtiön nimeämät asiantuntijat, jotka suorittavat virallisia tehtäviä yhtiön toimeksiannosta on vapautettu maahanmuuttoa koskevista rajoituksista. Tämä koskee myös edellä mainittujen henkilöiden puolisoita ja heistä riippuvaisia sukulaisia. Heille voidaan myöntää samoja matkustamiseen liittyviä helpotuksia kuin verrattavaa toimintaa harjoittaville laitoksille myönnetään kansainvälisen käytännön mukaisesti, kun tähän on erityistä tarvetta.

Vapautus maahanmuuttoreajoituksista tarkoittaa sitä, että kyseisille henkilöille myönnetään oleskelulupa ja/tai työlupa soveltamatta maahanmuutto- tai pakolaiskiintiöitä eikä heihin myöskään sovelleta työvoimapolitiittista harkintaa. Vapautus ei kuitenkaan koske viisumivaatimuksia. Jokainen sopimusvaltio ratkaisee tapauskohtaisesti yhtiön hakemuksesta, onko olemassa erityisiä syitä matkustushelpotusten myöntämiselle.

Rahavarat, valuutta ja maksurajoitukset (12-13 artikla)

Sopimus sisältää määräykset yhtiön oikeudesta ottaa vastaan ja pitää hallussaan sekä siirtää rahavaroja ja valuuttoja. Sopimuksen 12 artiklan mukaan yhtiö voi ottaa vastaan ja sen hallussa voi olla rahavaroja ja kaikenlaisia valuuttia ja se voi käyttää kaikenlaisia valuuttatilejä. Se voi myös vapaasti siirtää rahavarojaan ja ulkomaista valuuttaansa sopimusvaltioon ja siltä pois sekä sopimusvaltion sisällä sekä vaihtaa jokaista hallinnassaan olevaa valuuttia mihin tahansa muuhun valuuttaan.

Sopimuksen 13 artiklan mukaan yhtiöön

ei myöskään saa kohdistaa maksurajoituksia eikä luottopoliittisia toimenpiteitä, jotka jollain tavalla estävät tai vaikeuttavat yhtiön tekemien velvoitteiden täyttämistä, ottolainausta tai antolainausta.

Erivapaudet ja niistä luopuminen (14 artikla)

Sopimuksen 14 artiklan mukaan erioikeudet ja vapaudet myönnetään ainoastaan sen vuoksi, että yhtiö voi suorittaa tehtävänsä, eikä muiden eduksi. Yhtiön hallitus voi vahvistamassaan laajuudessa ja vahvistamillaan ehdoilla luopua myönnettyistä erioikeuksista ja vapauksista, jos hallitus katsoo sellaisen toimenpiteen yhtiön edun mukaiseksi.

Selvitystila (15 artikla)

Pohjoismaiden ministerineuvosto voi päättää, että yhtiö asetetaan selvitystilaan yhtiön sääntöjen edellyttämää menettelyä noudattaen. Yhtiön säännöissä on määräyksiä, jotka palvelevat tältä osin erityisesti velkojien etuja.

Sopimuksen voimaansaattaminen ja voimaantulo (16 artikla)

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskeva sopimus on ratifioitava. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jolloin kaikki sopimusvaltiot ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa Suomen ulkoasiainministeriöön, kuitenkin niin, että 9 artiklan määräyksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1998 lukien. Suomen ulkoasiainministeriö ilmoittaa muille sopimusvaltioille ratifioimiskirjojen tallettamisesta ja sopimuksen voimaantulon ajankohdasta.

Sopimus talletetaan Suomen ulkoasiainministeriöön ja Suomen ulkoasiainministeriö toimittaa sen oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin sopimusvaltiolle.

Maaliskuun 3 päivänä 1990 allekirjoitetun Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön perustamista koskevan sopimuksen voimaantulo päättyy, kun tämä sopimus tulee voimaan.

Sopimuksen irtisanominen (17 artikla)

Jokainen sopimusvaltio voi irtisanoa sopimuksen antamalla sitä koskevan selityksen Suomen hallitukselle, joka välittömästi ilmoittaa tästä muille sopimuspuolille, Pohjoismaiden ministerineuvostolle ja yhtiön hallitukselle.

Irtisanominen tulee voimaan aikaisintaan irtisanomisvuotta lähinnä seuraavan tilivuoden päätyessä.

Jos Pohjoismaiden ministerineuvosto, vastaanotettuaan ilmoituksen irtisanomisesta, ei päättä asettaa yhtiötä selvitystilaan, tulee ministerineuvoston viimeistään ennen irtisanomisen voimaantuloa vahvistaa, miten yhtiön ja eroavan jäsenvaltion välinen suhde puretaan. Tällöin on varmistettava, että eroava valtio edelleenkin vastaa samassa laajuudessa kuin muut sopimusvaltiot niistä yhtiön velvoitteista, jotka olivat voimassa asianomaisen valtion erotessa.

2. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevan sopimuksen määräykset yhtiön oikeudellisesta asemasta ja sen erioikeuksista ja vapauksista poikkeavat monilta osin Suomen voimassa olevasta lainsäädännöstä. Erityisesti yhtiölle myönnetty veroja ja tulleja koskevat vapaudet poikkeavat voimassaolevasta verolainsäädännöstä. Tämän vuoksi sopimus vaatii myös näiltä osin eduskunnan hyväksymisen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998 tehdyn Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998 Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä tehdyn Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

SOPIMUS

Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä Pohjoismaiden
ympäristörahoitusyhtiöstä (NEFCO)

Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin hallitukset, jotka osana pohjoismaista ympäristöyhteistyötä haluavat edistää Pohjoismaiden ympäristöetujen mukaisia investointeja Itä-Eurooppaan yhteisenä kansainvälisenä rahoituslaitoksena toimivan Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön kautta, joka rinnastetaan muihin vastaavaa toimintaa Pohjoismaissa ja niiden ulkopuolella harjoitaviin oikeushenkilöihin, ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön (NEFCO), josta jäljempänä käytetään nimitystä "yhtiö", tehtävänä on edistää Pohjoismaiden ympäristöetujen mukaisia investointeja Itä-Eurooppaan rahoittamalla yrityksiä näissä maissa.

Yhtiöllä on kansainvälisen oikeushenkilön asema ja täysi oikeustoimikelpoisuus, ja erityisesti oikeus tehdä sopimuksia, hankkia ja luovuttaa kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä käyttää puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa.

2 artikla

Yhtiön toimintaa harjoitetaan sen sääntöjen mukaisesti, jotka Pohjoismaiden ministerineuvosto vahvistaa. Sääntöjä voidaan muuttaa Pohjoismaiden ministerineuvoston päätöksellä yhtiön hallituksen esityksestä tai sen antaman lausunnon perusteella. Pohjoismaiden neuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausunto sellaisista sääntöjen muutosehdotuksista, joilla on periaatteellista merkitystä yhtiön tarkoituksen, toiminnan ja hoidon kannalta.

3 artikla

Yhtiön peruspääoman merkitsevät sopimusvaltiot. Peruspääoman korottamisesta

päättää Pohjoismaiden ministerineuvosto yhtiön hallituksen esityksestä.

Peruspääoman suuruudesta, pääoman korottamismahdollisuudesta sekä sen jakautumisesta sopimusvaltioiden kesken määrätään yhtiön säännöissä.

4 artikla

Yhtiön päätoimipaikka on Pohjoismaiden investointipankin päätoimipaikassa.

5 artikla

Kanne yhtiötä vastaan voidaan nostaa ainoastaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa sellaisessa maassa, johon yhtiö on perustanut konttorin, jossa yhtiö on nimennyt asianmiehen haasteiden vastaanottamista varten tai jonka yhtiö on muuten nimenomaisesti hyväksynyt. Sopimusvaltio tai henkilö, joka edustaa sopimusvaltiota tai jonka vaatimukset ovat peräisin sopimusvaltiosta, voi kuitenkin nostaa yhtiötä vastaan kanteen ainoastaan sillä edellytyksellä, että yhtiö on nimenomaisesti suostunut siihen.

Oikeus- tai hallintoviranomaisten päätöstä, joka koskee yhtiön omaisuutta tai varoja, ei saa panna täytäntöön ennen kuin päätös on saanut lainvoiman.

6 artikla

Yhtiön omaisuus ja varat on vapautettu kotietsinnästä, pakko-otosta, konfiskaatiosta ja pakkolunastuksesta.

Yhtiö, sen omaisuus ja varat eivät voi olla oikeudenkäyntiin liittyvien turvaamistoimien kuten takavarikon kohteena.

7 artikla

Yhtiön toimitilat, arkisto sekä yhtiölle kuuluvat tai sen hallussa olevat asiakirjat ovat loukkaamattomia.

8 artikla

Kukin sopimusvaltio kohtelee yhtiön virallista viestintää samalla tavalla kuin toisen sopimusvaltion virallista viestintää.

9 artikla

Yhtiö, sen tulot, varat ja omaisuus on vapautettu kaikesta verotuksesta tässä artiklassa olevin täsmennyksin.

Yhtiö on vapautettu kiinteistöjen ja arvopaperien hankkimiseen ja luovuttamiseen kohdistuvasta verotuksesta silloin, kun kyse on yhtiön virallisesta toiminnasta.

Yhtiön rahoitustoiminta ja yhtiön pääoman korottaminen on vapautettu kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista.

Kun yhtiö tai rahastot, jotka ovat välittömässä yhteydessä yhtiön toimintaan ja yhtiön välittömän hallinnon alaisia, tekevät hankintoja tai käyttävät palveluja, joiden arvo on merkittävä ja jotka ovat tarpeellisia yhtiön viralliselle toiminnalle, ja kun sellaisten hankintojen tai palvelujen hintaan sisältyy veroja tai tulleja, on verot tai tullit määränneen sopimusvaltion ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin myöntääkseen poikkeuksen näistä maksuista tai huolehtiakseen, että ne maksetaan takaisin, jos ne on mahdollista vahvistaa.

Tämän artiklan määräykset eivät koske veroja ja maksuja, jotka ovat ainoastaan maksuja yhteiskunnan tarjoamista palveluksista.

10 artikla

Kaikille hallituksen jäsenille, heidän varajäsenilleen, yhtiön henkilökunnalle ja yhtiön nimeämille asiantuntijoille myönnetään heidän kansalaisuudestaan riippumatta vapaus lainkäyttövallasta sellaisten toimien osalta, joita he suorittavat toimiessaan yhtiön puolesta. Yhtiö voi kuitenkin luopua tällaisesta vapaudesta 14 artiklan mukaisesti. Vapaus ei koske siviilioikeudellista vastuuta vahingosta, joka johtuu näiden henkilöiden aiheuttamasta liikenneonnettomuudesta.

11 artikla

Kaikki hallituksen jäsenet, heidän varajäsenensä, yhtiön henkilökunta sekä yhtiön

nimeämät asiantuntijat, jotka suorittavat virallisia tehtäviä yhtiön toimeksiannosta:

1) on vapautetu maahanmuuttoa koskevista rajoituksista. Tämä koskee myös mainittujen henkilöiden puolisoita ja heistä riippuvaisia sukulaisia, ja

2) heille voidaan myöntää samoja matkustamiseen liittyviä helpotuksia kuin verrattavaa toimintaa harjoittaville laitoksille myönnetään kansainvälisen käytännön mukaisesti, kun tähän on erityistä tarvetta.

12 artikla

Yhtiö voi ottaa vastaan ja sen hallussa voi olla rahavaroja ja kaikenlaista valuuttaa ja se voi käyttää kaikenlaisia valuuttatilejä; se voi myös vapaasti siirtää rahavarojaan ja ulkomaista valuuttaansa sopimusvaltioon ja sieltä pois sekä sopimusvaltion sisällä ja vaihtaa jokaista hallinnassa olevaa valuuttaa mihin tahansa muuhun valuuttaan.

13 artikla

Yhtiöön ei saa kohdistaa maksurajoituksia eikä luottopoliittisia toimenpiteitä, jotka jollain tavalla estävät tai vaikeuttavat yhtiön tekemien velvoitteiden täyttämistä, otolainausta tai antolainausta.

14 artikla

Erioikeudet ja vapaudet myönnetään tällä sopimuksella ainoastaan, jotta yhtiö voi suorittaa tehtävänsä, eikä muiden eduksi.

Yhtiön hallitus voi vahvistamassaan laajuudessa ja vahvistamillaan ehdoilla luopua tällä sopimuksella myönnetyistä erioikeuksista ja vapauksista silloin kun hallitus katsoo sellaisen toimenpiteen yhtiön edun mukaiseksi.

15 artikla

Pohjoismaiden ministerineuvosto voi päättää, että yhtiö lakkautetaan yhtiön sääntöjen edellyttämää menettelyä noudattaen.

16 artikla

Tämä sopimus on ratifioitava. Sopimus tulee voimaan kolmekymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jolloin kaikki sopimusvaltiot ovat tallettaneet ratifioimiskirjansa Suomen ulkoasiainministeriöön, kuitenkin

niin, että 9 artiklan määräyksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1998 lukien. Suomen ulkoasiainministeriö ilmoittaa muille sopimusvaltioille ratifioimiskirjojen tallettamisista ja sopimuksen voimaantulon ajankohdasta.

Sopimus talletetaan Suomen ulkoasiainministeriöön ja Suomen ulkoasiainministeriö toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset kullekin sopimusvaltiolle.

Maaliskuun 3 päivänä 1990 allekirjoitetun Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön perustamista koskevan sopimuksen voimassaolo päättyy, kun tämä sopimus tulee voimaan.

17 artikla

Jokainen sopimusvaltio voi irtisanoa sopimuksen antamalla sitä koskevan kirjallisen selityksen Suomen hallitukselle, joka välittömästi ilmoittaa tästä muille sopimusvaltioille, Pohjoismaiden ministerineuvostolle ja yhtiön hallitukselle.

Irtisanominen tulee voimaan aikaisintaan irtisanomisvuotta lähinnä seuraavan tilivuoden päättyessä.

Jos Pohjoismaiden ministerineuvosto, vastaanotettuaan ilmoituksen irtisanomisesta, ei päättä yhtiön lakkauttamisesta, tulee ministerineuvoston viimeistään ennen irtisanomisen voimaantuloa vahvistaa, miten yhtiön ja eroavan jäsenvaltion välinen suhde puretaan. Tällöin on varmistettava, että eroava valtio edelleenkin vastaa samassa laajuudessa kuin muut sopimuspuolet niistä yhtiön velvoitteista, jotka olivat voimassa asianomaisen valtion erotessa.

Tämän vakuudeksi kaikkien viiden valtion edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998 yhtenä tanskan-, suomen-, islannin-, norjan- ja ruotsinkielisenä kappaleena, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

(Allekirjoitukset)

Suomen hallituksen ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön välinen isäntämaasopimus

Suomen hallitus (jäljempänä "hallitus") ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö (jäljempänä "yhtiö"), jotka

toteavat, että Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998, Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä tehdyn Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevan sopimuksen (jäljempänä "sopimus") mukaan yhtiön päätoimipaikka on Helsinki,

ottavat huomioon, että sopimuksessa on määräyksiä sekä yhtiön oikeudellisesta asemasta että eräistä erioikeuksista ja vapauksista,

ottavat huomioon, että Pohjoismaiden ministerineuvosto on 10 päivänä marraskuuta 1997 todennut, että eräistä yhtiötä ja sen henkilökuntaa koskevista kysymyksistä määrätään tarkemmin hallituksen ja yhtiön välisessä isäntämaasopimuksessa,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Toimitilat

Yhtiön toimitilat ovat loukkaamattomat. Mikään suomalainen viranomainen tai muu Suomessa viranomaistoimintaa harjoittava henkilö ei saa tulla yhtiön toimitiloihin hoidettavaksi siellä virkavollisuuksiaan muutoin kuin toimitusjohtajan tai tämän valitseman sijaisen nimenomaisesta suostumuksesta tai heidän hyväksymissään olosuhteissa tai mainittujen henkilöiden pyynnöstä. Haasteen tiedoksianto tai yksityisomaisuuden takavarikointi ei saa tapahtua toimitiloissa muutoin kuin toimitusjohtajan tai tämän valitseman sijaisen nimenomaisesta suostumuksesta ja hänen hyväksymissään olosuhteissa.

Toimitusjohtaja tai tämän valitsema henkilö ryhtyy pyynnöstä tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin järjestääkseen asianomaisille palvelulaitoksille mahdollisuuden tarkastaa,

korjata, huoltaa, rakentaa uudelleen tai siirtää palveluja ja niihin liittyviä laitteita yhtiön toimitiloissa.

Henkilökunnan turvallisuuden vaarantavan ja välittömiä toimenpiteitä vaativan tulipalon tai muun hätätilanteen sattuessa oletetaan yhtiön suostuneen siihen, että asianomaiset viranomaiset ryhtyvät kohtuullisiin toimenpiteisiin suojellakseen yhtiön henkilökuntaa ja toimitiloja.

Yhtiö ei salli henkilöiden, jotka haluavat välttää pidätyksen tai haasteen tiedoksiannon tai joiden osalta on annettu luovutus- tai karkotusmääräys, pakenevan sen toimitiloihin, lukuun ottamatta yhtiön henkilökuntaa siinä määrin kuin sille on myönnetty vapaus oikeustoimenpiteistä sopimuksen 10 artiklan mukaisesti.

Yleisen järjestyksen tai turvallisuuden vaarantavissa tapauksissa, jotka vaativat välittömiä toimenpiteitä, sekä sellaisissa tapauksissa, joissa poliisi aikoo pidättää pakenevan henkilön, yhtiön oletetaan suostuneen siihen, että poliisi ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin poliisin toimintaa sääntelevien lakien ja asetusten mukaisesti ja ottaen huomioon yleiset poliisin toimintaa ohjaavat periaatteet.

Samalla tavalla yhtiön oletetaan antaneen suostumuksensa sellaisissa tapauksissa, joissa joku yhtiöstä kutsuu poliisin tai joissa on kysymys poliisin kutsumisesta teknisin keinoin.

2 artikla

Veroista ja tulleista vapauttamisen yhteydessä noudatettava menettely

Sopimuksen 9 artiklan 4 kappaleessa tarkoitettu vapautus veroista ja tulleista myönnetään sen mukaan kuin Suomen voimassa olevat määräykset sitä edellyttävät, joko ilman hakemusta siten, että veroa tai tullia ei kanneta, tai hakemuksesta siten, että vero maksetaan yhtiölle takaisin.

3 artikla

Isäntämaakorvaus

Perityn ennakon ja lopullisen palkkaveron määrä, joka on maksettu Suomen verolainsäädännön mukaan yhtiön henkilökunnan palkasta, maksetaan takaisin yhtiölle Pohjoismaiden ministerineuvoston 10 marraskuuta 1997 tekemän päätöksen mukaisesti. Hallitus varaa vuosittain talousarvioesitykseensä määrärahan tätä tarkoitusta varten.

Yhtiö toimittaa vuosittain ennen maaliskuun loppua valtiovarainministeriölle tarvittavat tiedot lähinnä edeltäneen kalenterivuoden aikana perityn ennakon ja lopullisen palkkaveron määrästä. Uudenmaan verovirasto maksaa tämän määrän takaisin yhtiölle ilman hakemusta viimeistään sen toisen kalenterivuoden kesäkuun aikana, joka seuraa sitä kalenterivuotta, jona ennakonpidätys on toimitettu ja palkkavero peritty, kuitenkin siten, että ensimmäinen isäntämaakorvaus maksetaan vuonna 1998.

Takaisin maksetun määrän tulee näkyä yhtiön kirjanpidossa erillisenä eränä ja sen tulee osaltaan vaikuttaa siihen ylijäämään, jonka yhtiö voi jakaa sopimusvaltioille Pohjoismaiden ministerineuvoston päätöksellä.

4 artikla

Henkilökunnan eläketurva

Yhtiö vastaa henkilökunnan eläketurvasta. Yhtiö voi perustaa oman eläkejärjestelmän henkilökuntaa varten tai järjestää eläketurvan jollakin muulla tavalla. Henkilökunta voidaan ottaa mukaan Suomen valtion eläkejärjestelmään. Jos yhtiö niin haluaa, koko henkilökunta tai tietyt työntekijät voidaan vakuuttaa Suomen yksityisen työeläkejärjestelmän mukaisesti.

Henkilökunnan sosiaaliturvasta määrätään 15 päivänä kesäkuuta 1992 tehdyssä pohjoismaisessa sosiaaliturvasopimuksessa.

5 artikla

Riitojen ratkaisu

Tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta mahdollisesti aiheutuvat riidat ratkaistaan hallituksen ja yhtiön välisin neuvotteluin. Jos riitaa ei voida ratkaista hallituksen ja yhtiön välisin neuvotteluin, se saataan Pohjoismaiden ministerineuvoston, talous- ja valtiovarainministereiden ratkaistavaksi.

6 artikla

Erityiset määräykset

Tämän heikentämättä sopimuksen mukaisia erioikeuksia ja vapauksia, yhtiö ja kaikki erioikeuksia ja vapauksia nauttivat henkilöt ovat velvollisia noudattamaan Suomessa voimassaolevia lakeja ja muita määräyksiä.

Tämän isäntämaasopimuksen tulkinnassa lähdetään siitä, että sen päätarkoitus on antaa yhtiölle mahdollisuus hoitaa tehtävänsä täysimääräisesti ja tehokkaasti.

Tämä isäntämaasopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että isäntämaasopimus on hyväksytty asianmukaisessa järjestyksessä, kuitenkin aikaisintaan samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

Isäntämaasopimuksen muuttamista koskevat neuvottelut aloitetaan hallituksen tai yhtiön pyynnöstä.

Tämä isäntämaasopimus on tehty Helsingissä 1998 kahtena suomen- ja ruotsinkielisenä kappaleena, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

Suomen hallituksen puolesta:

Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön puolesta:

